

תכנית אקדמיה-כיתה : בחדר המורים

● סדר היום – מפגש 25.11.15

● התכנסות 14:00-13:30

● ברכות- סמנכ"ל משה"ח ומנהל מנהל עובדי הוראה 14:30-14:00

● מר אייל רם

● עדכונים מיישומי תכנית אקדמיה-כיתה –

ד"ר דליה עמנואל

● הרצאה: חדר המורים – אירית מזור כהן 15:00-14:30

● הפסקת קפה 15:15-15:00

● סדנאות מקבילות בנושא מתוך סרטי אקדמיה-כיתה : 17:45-15:15

“השתלבות הסטודנטים בחדר מורים”

חדר מורים

ותרבות הארגון

מזור כהן אירית

תכנית אקדמיה-כיתה

מפגש מתאמים- מקשרים- מפקחים-

מנהלי פס"גות- מנהלי בתי ספר- תשע"ו

25.11.15

סדר המפגש

1. חדר המורים

- ?
- המקום והמרחב
- טיפולוגיה להמחשת המורכבות

2. תרבות הארגון

- הגדרה
- קשרים בין חדר המורים, מורים ותרבות הארגון

3. השלכות לתכנית ההכשרה "אקדמיה כיתה"

נפתח את דלת חדר המורים הסגורה

“המקום”

“שום מקום”

”מאחורי הדלת הסגורה

תפקידו של חדר מורים

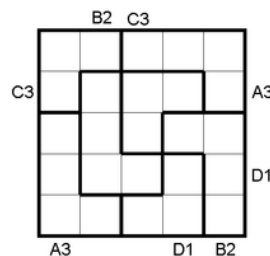
בחיי המורים ובתרבות

בית הספר” (בן פרץ ושינמן, 2013)

חדר מורים - המקום והמרחב

- מיקום במבנה בית הספר, מראה החדר והמרחב בו

- גבולות החדר

- מקום ההתכנסות הטבעי של המורים משמש:
מקום מנוחה, שתיית קפה, רגיעה, להיות בלי הילדים,
מקום של המורים המבוגרים לבד ...

- זמני התכנסות בחדר

חדר מורים - המקום והמרחב

● מיקום המשתתפים

● האווירה בחדר

חדר מורים- המקום והמרחב

- חדר המורים הינו מרחב חברתי של המורים. (Ball, 1987 ; סיוון, 1995; קינן 1996 ; בן פרץ ושינמן, 2013)
- משמש כמקום התכנסות (Durkheim, 1973) , "חדר מנוחה", נקודת מפגש מרכזית לכל העובדים בתוכו.
- מקום ליצירת קהילות ידע ופיתוח מקצועי.
- מתקיימות בו פעולות חברתיות (Social action) ואינטראקציות חברתיות בהקשר של זמן ומקום.

חדר מורים - המשתתפים

ותק

תפקידים

מצבים חברתיים

- האינטראקציות החברתיות בחדר המורים נראות כהצגות. (גופמן, 1980; קינן, 1996)
- שיחות בין המורים מסוגים שונים: שיחות יום, יום, קיטורים, שיחות סיפורים. (קינן, 1996; 2002)
- ההתרחשויות בחדר המורים נחקרות כטקסטים שיש לפרש כדי לבנות דיוקן רב-מימדי של החיים בחדר-המורים ובאמצעות מונחים מתחום התיאטרון. (בן פרץ ושינמן, 2013)
- "קתרזיס הקולקטיבי"- ניתוח תהליך פסיכו-חברתי בחדר.

תרבות ארגון בית הספר

התרבות הארגונית של בית הספר מורכבת בעיקר, מהרכיבים המרכזיים הבאים (אופלטה, 2015):

- **ערכים**-סוג ההתנהגויות המוערכות בבית הספר והחזון שאליו בית הספר שואף. הם מגדירים את הזהות הייחודית של בית הספר ואת הסטנדרטים ה"נכונים" לפעולה בארגון, משקפים הנחות יסוד בתרבות הארגון ומגדירים מה על העובד לעשות כדי להצטיין בעבודתו. (Hoy & Miskel, 2005)
- **נורמות**- הכללים הלא כתובים מה יש לעשות ומה אין לעשות בארגון מסוים. הן התרגום ההתנהגותי של הערכים שהתקבלו כלגיטימיים על ידי חברי הארגון ומייצגים אמונות משותפות לגבי התנהגויות נאותות בארגונים. (
- **תגמולים וסנקציות**- נלווים לנורמות.
- **סמלים**- נורמה שלטת בבית ספר יכולה להיות מועברת באמצעות פעולה סמלית כמו הפצת סיפורים על אירועים חשובים בחיי בית הספר, ריטואלים וטקסטים.

תרבות ארגון בית הספר

- "רשת אינטראקטיבית של משמעויות בה הפרטים מצויים באינטראקציות מתמשכות עם אחרים."

(Jurasaite-Harbison & Rex, 2009, p.268)

- היא כוללת למידה בלתי פורמאלית של מורים במקום העבודה בהקשר תרבותי ספציפי. למידה שהמורים מגדירים כחלק משמעותי בחייהם המקצועיים.
- השיחות שלהן יוצרות ותומכות בלמידה שלהם כמו גם מתארות אותה בהקשרי מאקרו של בית ספר ובהקשרי מיקרו בזמן מסוים, מקום מסוים ובין משתתפים מסוימים.

4 תרבויות של מורים

תרבות של עמיתות
נכפת

תרבות
אינדיווידואליסטית

תרבות שיתופית

תרבות בלקנית

התנהגות אזרחית בארגון

התנהגות התנדבותית, המוגדרת כבלתי מחייבת בתפקידים בארגון. העובד מבצע משימות ופעולות מרצונו החופשי, מבלי שחוייב להן בהגדרת תפקידו. (אופלטקה, 2007)

שבעה מרכיבים להתנהגות אזרחית בארגון

- 1. התנהגות מסייעת ( )
- 2. אדיבות ( )
- 3. נאמנות ארגונית ( )
- 4. היענות ארגונית ( )
- 5. יוזמה אישית ( )
- 6. יושר אזרחי ( )
- 7. התפתחות אישית ( )

התנהגות אזרחית בארגון

זירת חדר המורים

התנהגויות אזרחיות מכוונות כלפי עמיתים:

- עזרה לעמיתים באמצעות הקשבה לבעיות מקצועיות ופתרון סוגיות פדגוגיות מורכבות.
- סיוע לעמיתים בביצוע פעילות חברתית בכיתה.
- תמיכה רגשית במורים חדשים, הקשבה לבעיותיהם, צרכיהם וקשייהם וסיוע בהכרת תרבות בית הספר ובסוגיות הוראתיות רבות.

(אופלטקה, 2007)

התנהגות אזרחית של מורים

1. מאפייני המורים - תחושת שליחות חינוכית, אישיות מכוונת לנתינה לאחר, מחויבות רבה לעבודה וביוגרפיה של נתינה במשפחת המוצא

2. תכונות האקלים של בית הספר - תקשורת טובה בין מורים, אווירה נעימה וקיומן של נורמות התומכות בהתנהגות אזרחית בארגון.

3. מנהיגות המנהל - מנהל שמעניק משוב חיובי למורים על פועלם ההתנדבותי יוצר קשרים רגשיים עם מוריו ומביע אכפתיות כלפי התנסויותיהם, מעניק אוטונומיה בתפקיד ומשתף מורים בקבלת החלטות, נתפס כמי שמעודד מורים להתנהג אזרחית ליזום ולבצע

מרכיבי התנהגות אזרחית בארגון

1. התנהגות המסייעת לתלמידים ולעמיתים - מתן עזרה לתלמידים בסיוע בלימודים ובבעיות אישיות מחוץ לשעות הלימודים הקשבה ומתן תשומת לב, חמלה ואמפתיה כלפי התלמיד החלש. כמו כן, מתן עזרה למורים עמיתים, או חדשים בתחומים מגוונים)

2. ייזום וביצוע של שינויים ושל חידושים בהוראה ובבית הספר -

ייזום שינויים בשיטות ההוראה, או החדרת חידושים לתכניות הלימודים וארגון פרויקטים בית ספריים שאינם מתוגמלים ישירות, על אף שהם דורשים מהמורים להקדיש זמן ולהשקיע מאמצים כדי לממשן)

מרכיבי התנהגות אזרחית בארגון

. **מכוונות ארגונית** - מרכיב זה, ייחודי למורים ומכונה בספרות

יושר אזרחי" הוא עוסק במחויבותו של

המורה לבית הספר כארגון ולא רק לכיתה שלו הוא כולל,

השתתפות בפעילות בית ספרית למשל בוועדות, או נטילת

תפקידים בהתנדבות במערך הארגוני בבית הספר.

4. **נאמנות רבה למקצוע** - מרכיב זה קשור לאמונה במחויבות

המורה לפעול בכל דרך אפשרית למען הצלחת תלמידיו.

?- השלכות לאקדמיה כיתה- ?

1. חדר מורים

המקום והמרחב נקודה למחשבה על ההיבטים הפיסיים.

ולהציב סימני שאלה ? ?

המשתתפים הכרות, פרשנות?

2. תרבות הארגון- למידה פורמאלית ובלתי פורמאלית

בארגון הבית ספרי? בחדר מורים?

ערכים, נורמות, תגמולים, סנקציות וסמלים

?-השלכות לאקדמיה כיתה-?

2. תרבות הארגון- קבוצות, תמיכה, שפה, גבולות

מצבים חברתיים, הקשרים

שיחות, סיפורים

תכנים? אפסור, שאלות אתיות?

קהילת למידה וידע מה ההשלכות?

3. התנהגות אזרחית ארגונית - מה זה מצריך ממני? מה

מהארגון? מחדר מורים? מה אני יכול ומוכן לעשות?

4. מה משתנה? מה נשאר? מה בהמשך? בחדר המורים?

בארגון? מה יכול להיווצר?

נרחיב ונעמיק בהשלכות אלה ועוד, בסדנה...

תכנית אקדמיה-כיתה: בחדר המורים

• המשך סדר היום – מפגש 25.11.15:

הזמנה לסדנאות

• 15:00-15:15 הפסקת קפה

• 15:15-17:45 סדנאות מקבילות בנושא מתוך

• סרטי אקדמיה-כיתה:

”השתלבות הסטודנטים בחדר מורים”